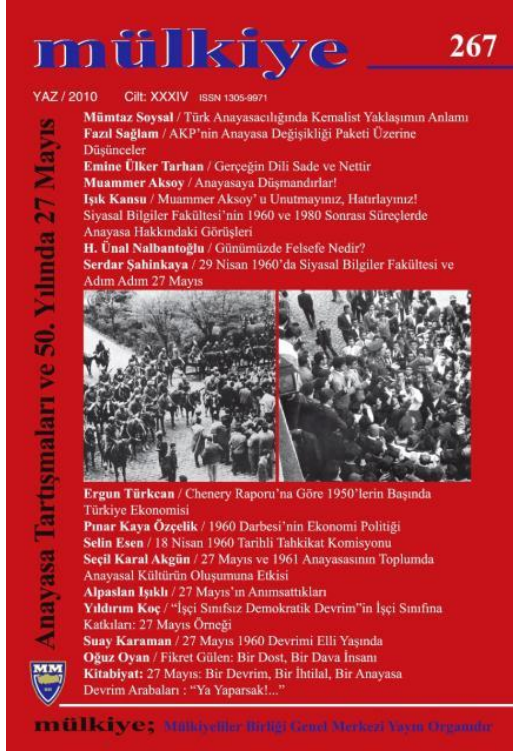

Mülkiye Dergisi 267. Sayı

mülkiye'den

Yaklaşık yedi yıl aradan sonra yeniden merhaba.

Bu ara doğal olarak dergi ve yazı kurulundan kopuş değil, genel yayım yönetmenliğinden ayrıldığı süreyle ilişkindir.

Bu arada genel yayım yönetmenliğini başarı ile sürdürmüş olan Dr. Bülent Duru'ya teşekkürlerimizi kayıtlara geçirmiş olalım.

* * *

Elinizdeki 267. sayıdan itibaren **mülkiye**, yine kendine özgü farklarını da koruyarak TUBİTAK – ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanında taranacak, izlenecek dergilerde aranan koşullara uyum sağlayacaktır. İşte bu bağlamda, bir takım yenilik ve değişikliklerle baskıya hazırlandık.

1

İlk değişiklik künye sayfasından başlıyor.

Mülkiyeliler Birliği Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçilen **İhsan Feyzibeyoğlu**, Genel Merkez adına derginin yeni sahibi oldu.

Eski sayılarımızda yayım ve yazı kurulu olan örgütlenme biçimimiz de değişti. Aramıza yeni katılan akademisyen ve yazarlarla birlikte daha da güçlenen ve zenginleşen kadromuz on bir ayrı üniversiteye mensup elli iki kişiden oluşmaktadır. Artık otuz yedi kişilik bir danışma kurulumuz ve on beş kişilik bir yayım kurulumuz var.

Teknik anlamdaki yenilik ise, yazı – yayım kurallarımızdaki köklü değişikliktir. Okuyucuların ve yazarların dergimizin sonunda yer alan bu kısma göz atmalarını öneririz.

* * *

Bu sayımızın tematik çerçevesi iki eksenslidir: Güncel gelişmeler bağlamında **Anayasa Değişikliği** ve **Ellinci Yılında 27 Mayıs**.

İlk eksen anayasa değişikliğine ilişki yazılara gelince;

Birinci yazı tarihe tanıklık eden bir hocamızdan tarihe tanıklık eden bir yazı. Prof. Dr. **Mümtaz Soysal**: Türk Anayasacılığında Kemalist Yaklaşımın Anlamı.

İkinci yazı hem hocalık hem de yüksek yargıçlık görevleri sürecinde iz bırakan Prof. Dr. **Fazıl Sağlam**'ın imzasını taşıyor. Sağlam Hocanın yazısı, dumanı hâlâ tüten bir yakıcı süreçten geçerken AKP'nin Anayasa Değişikliği Paketi Üzerine Düşünceler başlığını taşıyor.

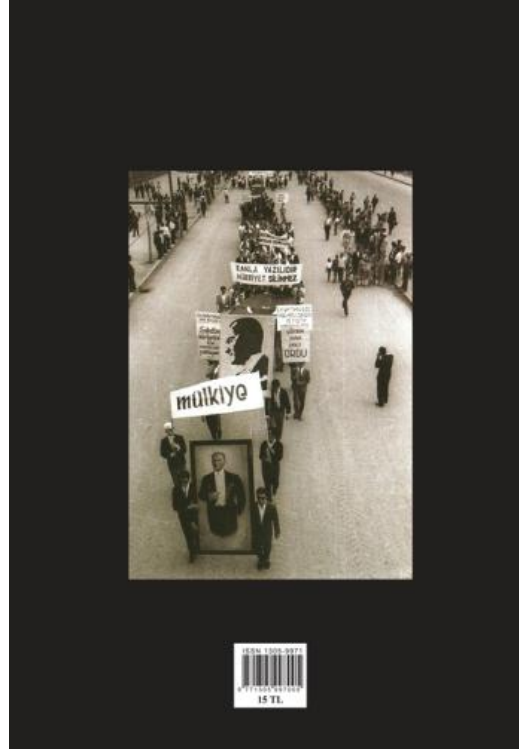
Üçüncü yazı bir öncekinin takipçisi. YARSAV Başkanı **Emine Ülker Tarhan**'ın

Mülkiyeliler Birliği'nde geçtiğimiz ay verdiği konferansın bant çözümlerinden türetilmiş ve yazar tarafından gözden geçilmiştir. Gerçeğin Dili Sade ve Nettir.

Kahpece bir saldırı sonucu yitirdiğimiz sevgili hocamız Prof. Dr. **Muammer Aksoy**'un Anayasaya Düşmandırlar! başlıklı yazısı günümüzde de geçerliğini bütünüyle koruyor. Mülkiyeli gazeteci **Işık Kansu**, Muammer Aksoy'u Unutmayınız, Hatırlayınız! yazısı ile Aksoy Hocayı günümüz kuşaklarına hatırlatarak havanın kurşun gibi ağırlığını dağıtıyor.

Yüz elli yıllık köklü ve onurlu bir geçmişi geride bırakan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin yakın dönem tarihimize iki kritik ve kolektif yapıtının özeti sayılabilecek bir yazı ile birinci eksenimiz tamamlanmış oluyor: Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin 1960 ve 1980 Sonrası Süreçlerde Anayasa Hakkındaki Görüşleri.

Geldik iki eksenin ortasına. Bilge adam Prof. Dr. **H. Ünal Nalbantoğlu**'nun Günümüzde Felsefe Nedir? Nalbantoğlu Hoca, Bilay Vakfı Konferansları bağlamında yaptığı sunuşun bant çözümlerini büyük bir titizlikle gözden geçirdi ve son şeklini de verdi. Bu yazıyı genç kuşaklara da okutmanın yollarını bulmalıyız.

267. sayımızın ikinci tematik eksenini yukarıda da bahsedildiği gibi **Ellinci Yılında 27 Mayıs**. Temanın ilk yazısı, 27 Mayıs'a giden zaman diliminde 29 Nisan 1960 günü Ankara'da öğrenci gösterilerinde dönemin despotik iktidarı DP'nin gaddar tutumunu anlatıyor ve ilk defa görülecek görsel malzemeler ve belgelere yer veriyor. Yazarı **Serdar Şahinkaya**, başlığı da 29 Nisan 1960'da Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Adım Adım 27 Mayıs.

Prof. Dr. **Ergun Türkcan**'ın Chenery Raporu'na Göre 1950'lerin Başında Türkiye Ekonomisi yazısı DP'nin ilk dönemlerinde Türkiye ekonomisinin net bir fotoğrafını vermektedir. Tamamlayıcı mahiyetteki 1960 Darbesi'nin Ekonomi Politikası yazısı genç bir akademisyen Dr. **Pınar Kaya Özçelik**'e ait.

27 Mayıs'a giderken son dönemeç olarak değerlendirebileceğimiz 18 Nisan 1960 Tarihli Tahkikat Komisyonu başlıklı yazıyı da zaman sıkışıklığına rağmen Doç. Dr. **Selin ESEN** hocamız kaleme aldı.

Prof. Dr. **Seçil Karal Akgün**'ün sayımıza konu olarak belirlediğimiz iki eksenini de kucaklayan yazısı 27 Mayıs ve 1961 Anayasasının Toplumda Anayasal Kültürün Oluşumuna Etkisi başlığını taşıyor.

Prof. Dr. **Alpaslan Işıklı** hocamız, 27 Mayıs'ın Anımsattıkları ile belleklerimizimizi tazelerken, 27 Mayıs 1960 Devrimi Elli Yaşında başlıklı yazısı ile **Suay Karaman**, Hürriyet ve Anayasa Bayramımızı kutluyor.

“İşçi Sınıfsız Demokratik Devrim”in İşçi Sınıfına Katkıları: 27 Mayıs Örneği başlıklı araştırması ile **Yıldırım Koç** hocamız, o süreçteki emek cephesine ait çok sayıda ayrıntıyı gözler önüne seriyor.

1973 Fakültemiz mezunu, inançlı bir yurtsever ve bir dava insanı sevgili Fikret Gülen'in 2009'un Aralık ayında çok genç yaşta kaybetmiştik. Prof. Dr. **Oğuz Oyan** hoca, Fikret Gülen: Bir Dost, Bir Dava İnsanı başlıklı yazısı ile dostumuzu bize hatırlamış oluyor.

Geldik **kitabiyat** kısmına. ODTÜ Yayıncılıktan çıkan 27 Mayıs: Bir Devrim, Bir İhtilal, Bir Anayasa kitabı tanıtılıyor yazı kurulu üyemiz **İlter Ertuğrul** tarafından.

Son yazı, ülkemizin hüzünlü sanayi öykülerinden biri olan **Devrim Otomobili**'ni anlatan bir film üzerine: Devrim Arabaları : Ya Yaparsak!..

Gelecek sayıda görüşmek üzere

Aydınlık bir Türkiye ve dostluk dileklerimizle.

Serdar Şahinkaya
Genel Yayın Yönetmeni

Mülkiye Dergisi 268

Merhaba,

Bu sayımızın ana dosya konusu, otuzuncu yılında **12 Eylül Darbesi**.

12 Eylül'ün gerçek muhatabı irfan ocağımız Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının kurmuş oldukları Mülkiyeliler Birliği'nin yayın organı olan dergimiz isabetli olarak bu temayı özel dosya konusu yapmıştır. Ve genellikle geçtiğimiz dönem gerçekleşen referandum sürecindeki tartışmalarda pek göze çarpmayan alanlara ağırlık vermeye gayret etmiştir.

Bu çerçevede ilkyazı, Dr. Orhan Kurmuş'un **Türkiye'de Neoliberalizm** başlığını taşımaktadır. Kurmuş hocamız, yazısında ayrıntılı bir biçimde darbe ile birlikte dayatılmaya çalışılan ve akademyanın da sessiz kalmasıyla, neoliberalizmin, özellikle etkili bir entelektüel çevrenin toplum üzerinde oluşturduğu baskı sonucunda toplumsal gelişmenin doğal ve nihai sonucu olarak kabul edilmesinin adım adım gelişimini anlatmaktadır.

Yıldırım Koç'un yazısı darbe denilen karanlık sürecin emek cephesi açısından tahribatını gözler önüne seriyor: **30. Yıldönümünde 12 Eylül Darbesi ve İşçi Sınıfı**.

Prof. Dr. Yakup Kepenek hocamızın **12 Eylül'ün Asıl Kestiği** başlıklı yazısı ile, 12 Eylül 1980 askeri darbesinin en önemli ve kalıcı etkisi Türkiye'nin geleneksel ekonomik gelişme eşittir sanayileşme politikasının tamamıyla terk edilmesinde görülmekte olduğunu vurgulamaktadır.

Kamil Karatepe üstadın yazısı sadece 12 Eylül sürecinde değil günümüz de özel önem taşıyan ve uzunca bir süre daha taşıyacakmış gibi duran bir yakıcı konuyu ele alıyor. Yazının başlığı, **Bürokratik Dokunulmazlığın İnşası: Denetim Sisteminde "Reform" ve Teftiş Kurullarının Kaldırılması**.

Yeri gelmişken kayıtlara geçirmekte yarar var. Fakültemizin genç hocalarından **Dr. Sarp Balcı** bu sayıda bir anlamda yardımcı editörlük görevi gördü. Takibeden dört yazı onun gayretleri sayesinde bu sayı ile buluştu. Bahse konu yazılar;

Dr. Tezcan Durna ve Doç. Dr. Ayşe İnal: **12 Eylül, Medya ve Demokratikleşme Sorunu**, Doç. Dr. Pelin Başçı: **12 Eylül'ü Konu Olan Filmlerde Karşı Anlatı Olarak Ses ve Hafıza**, Doç. Dr. Özlem Kaygusuz: **Soğuk Savaş sonrasında Türk Ordusunda Dönüşüm**, Doç. Dr. Nur Betül Çelik: **Türkiye'de Darbeler ve Siyaset İmkânı**.

Yazı kurulu üyemiz **Doç. Dr. Onur Karahanoğulları**'nın aracılığıyla darbe öncesi süreçte eğitim emekçilerinin çatı örgütü olan TÖB-DER ile ilgili unuttuklarımızı hatırlatan bir yazıya ulaşarak ana dosya konumuzu tamamlamış olduk. Mustafa Atasoy ve Seyfettin Bican'ın hazırladığı yazı, **12 Eylül Mağduru TÖB-DER ve Hukuksal Serencamı**.

Diğer yazılara gelince, Mustafa Kemal Coşkun ve Burcu Şentürk'ün birlikte hazırladıkları **Gelenekçilikten 'Muhafazakâr Modernliğe': İmam Hatip Okulları Örneği** başlıklı yazı da aslında bir anlamda ana dosya konumuzdan ayrı değil ve son derece güncel tartışmalara da katkıda bulunuyor.

Prof. Dr. Özlem Özkanlı hocamızın yazısı uzun soluklu bir araştırmanın ürünü. Ve yeni bir akademik yılın açılışında oldukça aydınlatıcı ipuçları veren yazının başlığı, **Türkiye'de Üniversitelerde Üst Düzey Kadın Yöneticilerin Karşılaştıkları Kültürel ve Yapısal Engeller**.

Enerjinin Toplumsal Boyutu ve Türk Halkının Enerji Tercihleri başlıklı yazı ülkemizde geniş halk kesimlerinin sadece "*fiyatına duyarlı*" olduğu bir alanı anlamamıza yardımcı oluyor. Yazarları Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger ve Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Kentmen.

Doç. Dr. Nurhan Papatya, **Kapitalizmin Yeni / Yenilenen Akıl Oyunu: Küresel Şirketlerin Etiksel Ütopyaları** başlıklı yazısında küresel şirketlerin gelecekte hiçbir şeyin kendilerini rahatsız etmeyeceği bir dünya düzeni kurmaya yönelik çabaları geçmişten günümüze gelişim evreleriyle ortaya koyuyor.

Dünya Ekonomisinin Alacakaranlığında Güney Kore'nin Kalkınma Deneyimini Yeniden Düşünmek isimli araştırmada Bayram Ali Eşiyok, Kore'nin hızlı sanayileşme sürecinde esas belirleyici faktörün kalkınmacı devlet ve onun uyguladığı sanayi politikaları olduğu ileri sürmekte ve bizleri konu üzerinde *yeniden* düşünmeye davet etmektedir.

Hüseyin Koçak, **Doğal Yıkım Olaylarının Zararlarının Azaltılmasında Yerel Halkın ve Yöneticilerin Duyarlılığının Önemi: Şili ve Haiti Örnekleri** başlıklı yazısında, dünyamızın kurulduğundan bu yana sürekli olarak doğal yıkımlarla karşılaşmakta olduğu ve fakat alınacak kimi önlemlerle, can ve mal kayıpları en aza indirgenebileceğinden hareketle doğal yıkımların zararlarının azaltılmasında, yönetsel düzeyde önlemler alınmasının ve duyarlılığın önemini vurgulamaktadır.

Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi'nin 15 Ağustos tarihli **12 Eylül 2010 Referandumunda HAYIR Çağrısı** metnini de "bitaraf" olmadığımızı kayıtlara geçirmek için dergimizde yer veriyoruz. Bu sayımızın **Kitabiyat** yazısını Prof. Dr. Korkut Boratav hocamız yazdı. Ergun Türkcan hocamızın editörlüğünde hazırlanan ve "**Attila Sönmez'e Armağan**" olarak sunulan **Türkiye'de Planlamanın Yükselişi ve Çöküşü** başlıklı dev yapıt, kitabiyatın konusunu oluşturuyor.

Gelecek sayıda görüşmek üzere. Aydınlık bir Türkiye ve dostluk dilekleriyle

Serdar Şahinkaya
Genel Yayın Yönetmeni

Sayı Editörü'nden

Mülkiye Dergisinin **Dünyada ve Türkiye'de Medya: Kültür, İdeoloji ve Politika Sorunları** başlığını taşıyan bu sayısı, başlığın ima ettiği bütün alanları kapsamaya çalışan toplam 12 yazıyla karşınıza çıkıyor. Oldukça geniş kapsamlı bir konuyu özgül bir temaya yoğunlaşmaksızın, genel hatlarıyla ele alma iddiasındaki bu sayıda, günümüz kültürünün hakim unsurlarından biri olan medya hem devasa bir “endüstri”, hem de kamusal tartışmaları yönlendiren çok çeşitli form ve ideolojik motifleriyle “içerik” olarak eleştirel incelemelere tabî tutuluyor.

Bu sayıya, medya çalışmalarında çok yoğun ve verimli bir konuyu ele alan kuramsal bir tartışmayla başlamayı uygun bulduk. Uzun süre İngiltere'nin en önemli kamusal eğitim kurumlarından biri olan Open University'de eğitim veren, kültür endüstrileri ve müzik üzerine sayısız eser üretmiş olan David Hesmondhalgh,

Mülkiye Dergisi'nin medya sayısı için verdiği **Medya Endüstrisi Üzerine Yapılan Çalışmalarda Siyaset, Kuram ve Yöntem** başlıklı yazısında, medya endüstrileri üzerine yapılan çalışmalarda yöntem sorunlarını irdeliyor. Hesmondhalgh, Türkiye'de de akademinin ilgi odağı olmaya başlayan endüstri merkezli araştırmaları sınıflandırarak, her birinin olumlu ve olumsuz yönlerini sergiliyor. Yazıda, bugüne kadar medya endüstrileri üzerine yapılan çalışmalar üç gruba ayırılıyor: “Yaratıcı endüstriler” analizi, “ekonomi politik” analizin bir türü ve “kültürel ekonomi” analizi. Yazar kendi analizini, medya endüstrisine ilişkin araştırmaların “empirik çalışmadan ve sosyal teoriden beslenen bir kültürel üretim siyasetine” gerek duyduğu iddiasıyla temellendiriyor.

Oğuzhan Taş, Jean Chalaby'nin gazeteciliğin “bir anglo-amerikan icadı” olduğu savından yola çıkarak, liberalizmin tarihsel gelişimi içinde “basının kesintisiz bir özgürleşme dinamiği taşıdığı ve halkın demokratik iktidarına destek olduğu” şeklindeki hakim tarihyazımını farklı bir tarihyazımını üzerinden eleştiriyor. Taş, **Gazeteciliğin Doğuşu: Eleştirel Bir Tarihyazımına Doğru** başlıklı çalışmasında gazetecilik alanına varlık kazandıran ideolojik mücadeleleri, sınıf çatışmalarını ve kültürel değişimleri irdelemek suretiyle gazeteciliğin bir ondokuzuncu yüzyıl fenomeni olduğunu, yine güçlü tarihsel ve kuramsal referanslarla ortaya koyuyor: “Böylesi bir çaba, gazetecilik faaliyetlerini ifade özgürlüğünün cisimleşmesi olarak gören, gazeteciliğin ancak ve ancak devletin mali ve idari denetimden özgürleştiği ve serbest pazar ortamında iktisadi özerkliğini kazandığı ölçüde kamunun sesi olma vasfını güçlendirebileceğini savunan hâkim anlatının dayandığı temellerin sorgulanmasıyla mümkün kılınabilir.”

Alanla ilgili önemli bir kuramsal tartışma ve yine alanın en önemli eksiklerinden biri olan tarihsel açılım yazılarından sonra, hem David Hesmondhalgh'ın eleştirdiği ekonomi politik analiz türünden farklı bir eleştirel ekonomi politik hem de tarihsellik içerdiğini düşündüğüm bir değerlendirme yazısını ben kaleme aldım: **Neoliberalizm ve medya: Dünyada ve Türkiye’de medya endüstrisinin dönüşümü**. Türkiye medyasında son dönemde yaşanan yoğun kutuplaşma, 1980’li yıllarda hayata geçirilen neoliberal politikaların kökenlerine ve genel özelliklerine bakmaksızın tam olarak çözümlenemez. Dolayısıyla ben de bu yazıda, genel olarak neoliberal siyasetin hayatın her alanına nüfuz etmeye başladığı 1980’li yıllardan günümüze medya endüstrisinde yaşanan makro değişimleri ortaya koymaya çalıştım. Sonuç, hepimizin yakından takip ettiği gibi, hiç de umutvar değil. Özellikle 90’ların başında kamusal tartışmanın önemli konularından biri olan “tekelleşme”yi arkaik bir meseleye dönüştürecek ölçüde yoğunlaşan yeni medya ortamı bugün, gerek az gelişmiş ülkeler, gerekse bağımlı/çalışan sınıflar açısından çok çeşitli sorunların kesişme noktasıdır. Ancak yazının sonunda, çok genel düzeyde de olsa bütün bu kuşatıcı yapıya karşı toplumsal özgürleşim için nasıl bir alternatif kurgulayabileceğimizi, bir yanıtın ziyade bir soru olarak formüleştirmeye çalıştım.

Mustafa Sönmez, **Medyada İstanbul İktidarı** başlıklı yazısında, dünyada ve Türkiye’de medya sektörünün gelişimini özetleyen önceki yazının genel bakışından daha özele doğru yönelerek, Türkiye’deki medya üretiminin nasıl bir coğrafi yoğunlaşma arz ettiğini, güncel verilerle ortaya koyuyor. Yıllardır bu sektördeki mükîyet ve kontrol ilişkileri üzerine çalışan en verimli yazarlardan biri olan Sönmez, diğer sektörlerde geçerli olan kâr-zarar ve birikim saiklerinin medya sektöründe çoğunlukla ikinci planda kaldığını ve medyanın bir tür “silahlanma/savunma yatırımı” gibi işlediğini savunuyor. Sönmez özellikle Türkiye’nin son döneminde yaşanan gelişmeler göz önüne alındığında bu önermenin geçerli olduğunu söylüyor. Bu yazıda Sönmez Türkiye medyasının, hâkim sınıf fraksiyonlarının politik-ideolojik iç kavgasını endüstriyel ölçeklerde yansıttığını, mücadelenin arenasının da İstanbul olduğunu, somut verilerle ortaya koyuyor: “Türkiye kapitalizminin merkezi İstanbul, öteden beri medyanın da merkezi. Medyanın finans kaynağı reklamcılık sektörü, medya ile entegre olan sinema, müzik, futbol vb. endüstrileri İstanbul’dan yönetiliyor, Anadolu’daki medya yapıları İstanbul’dan yönlendiriliyor, kararlar İstanbul’dan alınıyor. İstanbul’un iktidarı pekişiyor.”

Bu sayıda, bugüne kadar medya çalışmalarının en önemli boşluklarından biri sayılan “karşılaştırmalı analiz” konusunda doyurucu olacağını düşündüğümüz iki çalışmaya yer verdik. Birincisi, Mine Gencil Bek’in Karşılaştırmalı Perspektiften Türkiye’de Medya Sistemi başlıklı makalesi. Bek bu çalışmasında, ABD’li iletişim akademisyeni Daniel Hallin ile halen İtalya’daki Peugia Üniversitesi’nde öğretim üyesi olan Paolo Mancini’nin alanda yankı uyandıran ve başka çalışmaları davet eden Comparing Media Systems ana başlıklı kitabındaki modellemeyi esas alarak Türkiye’ye bakıyor. Yazısında öncelikle karşılaştırmalı çalışmalardaki hakim eğilimleri eleştirel biçimde gözden geçiren Bek, devlet ve basın karşıtlığından hareketle yapılan demokratik iletişim tanımlarını sorguluyor. Türkiye’de medya sistemini analiz edebilmek için siyasal kültüre tarihsel açıdan bakmanın kaçınılmazlığını vurgulayan Bek, Hallin ve Mancini’nin modellemesindeki değişkenlerden esinlense de modellerin evrensel geçerliliğini de sorgulayarak Türkiye’deki medya sistemi için hangi ortak ve özgül niteliklerin saptanabileceği üzerine yoğun bir çabaya girişiyor.

Hallin ve Mancini’nin kitabından yola çıkan ikinci çalışma ise, bir kitap eleştirisi sınırını aşarak kendi başına bir makaleye dönüşen, Marc Saurina Lucini’nin **İspanya örneği üzerinden Karşılaştırmalı Medya Sistemleri** başlıklı değerlendirme yazısı. Bu yazı aslında, bir İspanyol/Katalan vatandaşı olan ve Nisan-Ekim 2010 tarihlerinde Türkiye medyası üzerine Türkiye’de çalışan Saurina’ya bizim tarafımızdan önerildi. Bu kapsamlı ve “içerden bakış”

imkânına sahip değerlendirmede Saurina, İspanya medyasının tarihsel ve güncel olarak içine yerleştirildiği modele (Akdeniz Modeli) ne ölçüde uyduğunu tartışırken, İspanyol medyasının yapı ve işleyişi hakkında da zengin veriler sunuyor. Yazının son kısmında, başlı başına bir değerlendirme olmamakla birlikte, İspanya medyasını yakından tanıyan ve Türkiye medyasının genel yapısını da bilen biri olarak Türkiye ile İspanya medyası arasındaki ortaklıklar ve farklılıklar üzerine Saurina'nın kısa bir değinisi yer alıyor.

Medya endüstrisinin çarkları, herhangi bir üretim alanında olduğu gibi, emek gücü sayesinde dönüyor. **1980 Sonrası Değişen Medya Ortamında Gazeteci: Zanaatkâr mı, Profesyonel mi?** başlığını taşıyan yazıda Selma Toktaş, son 30 yılda köklü bir dönüşüm geçiren bu sektörde gazetecilerin bu süreci ve yaptıkları işi nasıl tanımladıklarını ve mesleklerini icra etme sürecinde kendilerini nerede konumlandıklarını empirik bir çalışmanın sonuçları üzerinden tartışıyor. Ulusal medyada çalışan 285 gazeteciye uygulanan anket çalışması ile farklı statü ve kurumlardaki 35 gazeteci ile yapılan görüşmelerden çıkan en önemli sonuçlardan biri, bir tür zanaatkarlıktan çıkarak yabancılaşmış bir profesyonele dönüşen gazeteci kimliğidir. Toktaş'a göre neoliberalizm çağında gazeteciliğin eleştirel ve yaratıcılık boyutu adeta ortadan kalkmaya yüz tutmuştur.

Endüstri, tarih ve emek gücü olarak medyanın son dönemdeki değişimi, geniş halk kesimlerinin en önemli bilgi ve eğlence kaynağı olan televizyon içeriklerinde de kendisini gösterdi kuşkusuz. 1990'ların başında TRT tekeline karşı güya çok renkli, çok sesli, vb. nidalarıyla yayın hayatına atılan televizyon kanalları, aslında alanın dönüşümünde yeni bir uğrağı temsil ediyordu. Sonuç hiç de söylendiği gibi olmadı. Türler ve formatlar çeşitlense de, yayın saatleri artıp Türkiye halkı o güne kadar rastlamadığı kadar "renkli" bir televizyon dünyasıyla karşılaşmış olsa da sansasyonelliğin ve biteviye reklamın istilasına uğrayan ama aynı zamanda yoğun bir ideolojik seferberliğin yaşandığı bir "öldüren eğlence"ye dönüştü televizyon. Bu kesif atmosferde son dönemde, yakın geçmişin travmatik olaylarını konu edinen ve bildik drama unsurlarına çok da benzemeyen, bu niteliğiyle de tartışma yaratan birtakım dramalar öne çıktı. Sevilay Çelenk, **Bir Bellek Mekânı Olarak Televizyon: Bu Kalp Seni Unutur mu?** başlıklı yazısında işte bu yeni fenomeni, televizyon ve anımsama ilişkisine odaklanarak inceliyor. Çelenk, "televizyonun hafızaya ve dolayısıyla tarihe karşı işlediğini, belleği değil unutkanlığı, tarihi değil kendi akışını yeniden ürettiğini" savunan bir literatüre karşı "televizyon ve bellek ilişkisini, medya temsilinin toplumsal inşa etme ve kültürel belleği şekillendirme yeteneği çerçevesinde değerlendiren" çalışmaların sundukları yararlı ayrımları bir araya getiriyor. Çelenk, dramatik temsil alanından dışlanan hikâyelerin, dışlanmaları kadar temsil alanına dâhil edilmelerinin de nasıl sorunlu hale geldiğini Bu Kalp Seni Unutur mu? adlı dizideki somut anlatı öğeleri üzerinden ortaya koyuyor.

Türkiye'de televizyon içerikleri, çoğunluğu demokratik ideallerle hiçbir ilişkisi olmayan kurallar silsilesiyle, temelde RTÜK tarafından denetleniyor. Özel radyo-televizyon yayıncılığının başlamasından yıllar sonra, 1994 yılında oluşturulan RTÜK o günden bu yana kamusal tartışmaların odak kurumlarından biri olmasına rağmen, bu tartışmalarda söz konusu demokratik ideallere çok fazla alan açılmadı. İzleyici taleplerinin görece daha fazla dikkate alındığı Avrupa ülkelerinin yayıncılık sistemini model alan bu kurulun bağlı olduğu yasa da, uygulayıcıların iktisadi ve siyasi bağlarından öte, "sözde" bile ideal bir çerçeveye kavuşamadı. **Avrupa Birliği ile Uyum Süreci Bağlamında Türkiye'de Yeni/Yayıncılık Yasası** başlıklı yazı ile Burcu Sümer, bu durumu tarihsel ve siyasal bağlamına oturtuyor. Sümer'in incelemesi, Türkiye'de, başta medya sahipliği olmak üzere pek çok konuda uyulması gereken kuralların AB politikalarıyla nasıl bir paralellik ve farklılık arz ettiğini ortaya koyuyor. Sümer, Türkiye'de 2010'un başlarında kamuoyuna duyurulan ve "AB ile uyum süreci" kapsamında hazırlanan yeni yayıncılık yasa taslağının aslında söz konusu "uyum" adına mevcut sorunlara yenilerini ekleme tehlikesini barındırdığını, yasa maddeleri

üzerinden tartışıyor. Sümer, 1989 tarihli Avrupa Sınır ötesi Televizyon Sözleşmesi ile başlayan uyumlanma sürecinin, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi gelişmelerle birlikte, bize özgü bir yayıncılık ortamına kapı açtığını anlamlı gerekçelerle savunuyor.

Türkiye'nin en tanınan, hem de kendilerini “en demokrat” ilan eden köşe yazarlarının cinsiyete ve etnik kökene dayanan bir ayrımcılık türünü bilinçsizce yeniden ürettiklerini düşünmek için elimizde hiçbir kanıt yok. Ama tersi kanıtlar bulmak çok mümkün. Nevin Yıldız Tahincioğlu **Namus Cinayetleri Üzerinden Yapılan Cinsiyetçilik ve Milliyetçiliğin Köşe Yazılarına Yansıması** başlıklı çalışmasında bu kanıtları ayrıntılarıyla gösteriyor. Tahincioğlu, ayrımcı dili bir istisna değil adeta kural haline getiren Türkiye medyasında, namus cinayetlerinin “töre cinayeti” adı altında nasıl katmerli bir ayrımcılık biçimine dönüştüğünü işte bu köşe sahiplerinin yazıları üzerinden ortaya koyuyor. Yazar, kurbanlarını büyük oranda kadınların oluşturduğu namus cinayetlerinin, tüm Türkiye açısından önemli olmakla birlikte esasen, devletin modernleştirici ideolojisinin dışında kalan alt sınıfların, özellikle de Kürtlerin sorunu olarak belirlediğini savunuyor.

Bu sayıdaki pek çok yazı, hakim medya düzeninde; eşitlik, özgürlük, adalet gibi etik ilkelerin erozyonuna dair muhtelif değerlendirmeler içeriyor. Ancak aynı zamanda bu yazıların her biri, olumsuzluklara karşı bir çıkış da gösteriyor, kısaca açık ya da örtük biçimde alternatif öneriyor. Günümüzün yeni teknolojileri, nesnelere değil elbette ama özneleştirici araçlar olarak bu vaatlere eklenilebilir mi? Funda Başaran, bu soruya internet teknolojisi üzerinden yanıt arıyor. Başaran, **Yeni İletişim Teknolojileri, Alternatif İletişim Olanakları** başlıklı yazısına, 1990'lı yılların ortalarından sonra internet ya da genel olarak yeni iletişim teknolojilerinin, her yeni iletişim teknolojisinde olduğu gibi alternatif medya tartışmalarını canlandırdığını belirterek başlıyor. Yazar, internetteki pek çok iletişim platformunun; yurttaş medyası, katılımcı medya, etkileşimli gazetecilik, halk gazeteciliği, radikal medya gibi çeşitli kavramların ortaya çıkışına yol açan deneyimler olarak akademik ilgiyi hak ediyor olsalar da, teknolojik değişim temelli alternatif medya tartışmasını aşan bir kavramsallaştırmaya ihtiyacımız olduğunu vurguluyor. Başaran, teknolojik değişim ve iletişim deneyimlerinin farklılaşması arasında nasıl bir ilişkisellik kurulabileceği sorusunun bu kavramsallaştırma çabasının en önemli uğraklarından biri olduğunu belirtiyor. Sendika.org sitesi ve 2010 yılında 79 gün boyunca Ankara'yı bir “işçi kentine” dönüştüren Tekel direnişinin canlı yayını, bu tartışmanın empirik kısmını oluşturuyor. Bu benzersiz serüvenin, 19 Ocak 2010 akşamından başlayarak direniş bölgesinde kurulan bir mobil TV stüdyosu ile www.sendika.org adresinden canlı olarak yayınlanması deneyimi, alternatif medya tartışmalarına yeni bir ufuk kazandırıyor.

Mülkiyeliler Birliği'nin yayın organı olan bu derginin elinizdeki sayısı, Mekteb-i Mülkiye'den Siyasal Bilgiler Okulu'na oradan Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne doğru evrilen bir kurumun 151. Kuruluş yıldönümünde yayımlanıyor. Eski BYYO, yeni İletişim Fakültesinden pek çok yazarın katkı sunduğu bu sayıda, Fakültemizin “mülkiyeli” geçmişini yad eden bir yazıya da yer vermek istedik. Kendisi de bu çatı altında lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamış, burada doçent ünvanı kazanmış olan Abdülrezak Altun, ilginç görsellerle bezeli yazısında, bu serüvenin bir özetini sunuyor. Altun'un da belirttiği gibi, eğitime, 3 Kasım 1965 tarihinde SBF çatısı altında başlayan BYYO, 1992 yılına gelindiğinde, fakülte kimliği kazandı. Ama İletişim Fakültesi “siyasal bilgileri” hiçbir zaman terk etmedi; ne akademik, ne de mekansal olarak...

Bilen bilir, böyle bir dergiyi yayına hazırlamak emek-yoğun bir çabayı ve kendini adamayı gerektirir. Ama böyle bir çaba asla bireysel olmaz. Dolayısıyla dergimizin hazırlık aşamasında bana destek olan insanları anmak isterim. Bu sayıya katkı sunan yazarlarımız ve onların yazıları değerlendiren hakemlerimiz, ilk ağızda anmam gerekenler. Ayrıca, başta Mülkiye'nin Genel Yayın Yönetmeni Serdar Şahinkaya olmak üzere, sevgili arkadaşlarımız

Murat Glsaan, Zafer Kıyan, Funda Başaran ve Gamze Yücesan zdemir hem fiziksel hem de psikolojik destekleri ile bu süreçte beni rahatlattdılar. İrili ya da ufaklı, öngördüğümüz ya da grmediğmiz hiç fark etmiyor, karşılaştığım pek çok sorunla baş etmemde büyük destek sağladıkları için kendilerine şükran borçluyum...

Yrd. Doç. Dr. Gülseren Adaklı

<http://www.mulkiyederji.org/>

Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi

Konur Sokak No:1

Kızılay Ankara

Telefon: 0312 418 82 98, 418 55 72

e-posta: mulkiyederji@mulkiye.org.tr